

NOTITIAE

E C C L E S I A L E S

Informačný list Generálneho sekretariátu Konferencie biskupov Slovenska

apríl 2010

DOKUMENTY

Pápežská rada pre laikov

NEWS – NOTIZIARIO – NOUVELLES – NOTICIARIO

časopis N. 18/2009

Pápežská rada pre laikov vydáva informačný časopis *NEWS*, v ktorom sú publikované krátke články a informácie o jej práci. Po úvodom slove predsedu PR, kard. Stanislaw Ryłka nasleduje informácia o najbližšom, 24. plenárnom zasadnutí, ktoré sa bude konať od 20. do 22. mája 2010 v Ríme a jeho témou bude poslanie veriacich laikov. S témou súvisí aj článok *Veriaci laik vo verejnom živote: súčasné požiadavky a výzvy*. Časopis prináša informácie o nových pracovníkoch PR a v ďalšom článku *Od Sydney 2008 k Madridu 2011* referuje o medzinárodnom stretnutí lídrov v službe mladým usporiadanom PR, ktoré sa konalo v Ríme od 3. do 5. apríla 2009. Stretnutie bolo príležitosťou na reflexiu a výmenu skúseností medzi organizátormi SDM v Sydney a v Madride. News informujú aj o aktivitách mládežníckeho centra San Lorenzo a o *Desiatom medzinárodnom mládežníckom fóre* (Rím 24. – 28. marca 2010), ktoré vyvrcholilo na Kvetnú nedeľu, v deň slávenia

25. svetových dní mládeže na diecéznej úrovni. Na fóre v Ríme sa zúčastnilo asi 300 mladých ľudí – delegátov biskupských konferencií z celého sveta. Ďalšou témou čísla je seminár *Šport, výchova, viera – nová doba pre katolícke združenia športu*, organizovaný Sekciou športu PR, ktorý sa konal v dňoch 6. – 7. novembra 2009 v Ríme. Nové číslo informuje aj o kánonickom uznaní a schválení štatútov niektorých medzinárodných združení a spoločenstiev, ako napr. Komunity Emmanuel, ale aj o štatútoch, ktoré sú zatial predmetom skúmania (napr. Apoštolské hnutie Schoenstatt, Spoločenstvo Chemin Neuf a iné). Záver tohto čísla je venovaný návštevám *ad limina*, v rámci ktorých navštívili biskupi PR (išlo o biskupov latinského obradu z Ruskej federácie; z Nigérie, Argentíny, Peru, Venezuely a Vietnamu), venuje sa však aj agende uskutočnených stretnutí predstaviteľov dikastéria so zástupcami združení a hnutí, a tiež zoznamu publikácií Pápežskej rady pre laikov. -sg-

Pápežská rada pre kultúru

KULTÚRA A VIERA

Vol. XVII. N. 2/2009

Druhé číslo časopisu sa tematicky zameriava na vzťah viery a umenia a venuje sa 10. výročiu vydania *Listu umelcom* Jánom Pavlom II. na Veľkonočnú nedeľu, 4. 4. 1999, pri príležitosti ktorého prijal Benedikt XVI. pozvaných umelcov na audiencii (21. 11. 2009). Článok *Dialóg medzi Cirkvou a umelcami* predstavuje hlavné črty vzťahu medzi Cirkvou a umelcami za predošlé roky v učení Magistéria pápežov: Pavla VI., Jána Pavla II., Benedikta XVI. a do úvahy berie aj posolstvo II. vatikánskeho ekumenického koncilu.

Kultúra sa dnes chápe ako kult človeka výlučne pre človeka, pretože človek vylúčil Boha z umenia – zdôrazňuje sa v článku *Des hauteurs béantes de la culture*. Autor uvádza, že tu ide o modloslužobníctvo (tzv. idolatriu) človeka ako takého (tzv. antropolatriu), čoho dôsledkom je, že sekulárna kultúra a jej prejavy – knihy, umelecké diela, profánna hudba, trend oslavy výlučne človeka – sa ocitla na pustatine.

Časopis prináša článok o patrónovi umelcov, talianskom dominikánovi *Fra Angelicovi* (nar. 12. 3. 1387) maliarovi, ktorého život bol oslavou Boha cez krásu umenia.

Čitateľ sa môže dozvedieť aj informácie o návšteve *ad limina* argentínskych biskupov, články o *VII. kongrese riaditeľov katolíckych kultúrnych centier Stredomoria, o Medzinárodnom odbornom kongrese: Prípád Galileo – historická, filozofická a teologická reflexia* a Myšlienky na zamyslenie ako prípravu na plenárne zasadanie PR pre kultúru v r. 2010 na tému: *O reflexii jazyka a komunikácie z hľadiska kultúry*.

V závere sú publikované recenzie filmov – *Katyň* režiséra Andrzeja Wajdu (2007) a *Gran Torino* Clintu Eastwooda (2008), zoznam najnovších publikácií katolíckej proveniencie týkajúcich sa kultúry, politickej ekonomie, sociálnej náuky Cirkvi a rubrika Listy redakcii. -sg-

ZAHRANIČNÉ BISKUPSKÉ KONFERENCIE

Rada európskych biskupských konferencií (CCEE)

LITTERAE COMMUNIONIS EPISCOPORUM EUROPAE

September – December 2009

Časopis vydáva Rada európskych biskupských konferencií (www.ccee.ch) trikrát ročne, dvojjazyčne: v taliančine a angličtine. Tlačaná publikácia prináša prehľad o najdôležitejších udalostiach v jednotlivých biskupských konferenciách celej Európy.

Po Editoriáli venovanom *Caritas in veritate* nasleduje prehľad podujatí zorganizovaných CCEE: Stretnutie národných riaditeľov univerzitnej pastorácie biskupských konferencií v Porto v Portugalsku (25. – 27. 9. 2009) zamerané na *Úlohu laikov v univerzitnej pastorácii*; plenárne zasadanie CCEE v Paríži (1. – 4. 10. 2009) za účasti predsedov jednotlivých biskupských konferencií Európy na tému *Vzťahy medzi Cirkvou a štátom: 20 rokov po páde Berlínskeho múru*; Stretnutie hovorcov biskupských konferencií Európy v Ríme (11. - 12. 11. 2009), ktorého hlavnou témou boli *Cirkev a médiá* (tohotočného stretnutie sa bude konať v Bratislave a Nitre, 16. – 19. 6. 2010) či plenárne zasadanie Mediálnej komisie CCEE na tému: *Kultúra internetu a komunikácia Cirkvi* (Rím, 12. – 15. 12. 2009).

LC prinášajú v druhej časti stručné správy z 37 biskupských konferencií Európy od Španielska po Turecko. Tretia časť obsahuje kalendár pripravovaných podujatí CCEE na rok 2010, ako napr. Púť na ochranu stvorenstva v Maďarsku, Slovensku a Rakúsku pripravovanú na 1. – 4. 9. 2010.

LC ďalej informujú o nových dokumentoch jednotlivých BK a CCEE z nasledujúcich oblastí:

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

CCEE – KEK. CCEE spolu s Konferenciou európskych cirkví (KEK), ktorá združuje 120 pravoslávnych, protestantských, anglikánskych a starokatolíckych cirkví publikovala list cirkvám Európy (6. 11. 2009) pod názvom – *Cirkvi odpovedajú na klimatické zmeny* – v ktorom sa uvádza: „Zoči-voči globálnej kríze – ako ekonomickej, tak aj v oblasti životného prostredia či v iných oblastiach – sme povolani k tomu, aby sme prejavili svoju vieru, nádej a lásku k Bohu, ako aj našu úctu k celému stvorenstvu“. Problémy diskutované počas Konferencie v Kodani a výzvy, ktorým treba čeliť, nesúvisia len s odbornými aspektmi klimatických zmien; etika, kultúra, viera a náboženstvo sú totiž podstatné prvky nášho spôsobu života a teda majú byť brané do úvahy, ak chceme účinne čeliť klimatickým zmenám a zabezpečiť integrálny rozvoj človeka. List je dostupný v štyroch jazykoch (nem, ang., fr., tal.) na: <http://www.ccee.ch/index.php?&na=4,1,0,0,d,118306,0,0,>

BK ÍRSKA – Írski biskupi vydali pastoračnú reflexiu o klimatických zmenách – *The Cry of the Earth (Výkrik zeme)*. Dokument prináša spolu s DVD vedeckú analýzu klimatických zmien a predstavuje teologické a etické princípy, na ktorých sa zakladá kresťanská odpoveď, ponúkajúc tak praktické odporúčania pre farnosť a jednotlivcov.

BK ŠKANDINÁVIE – Biskupská konferencia škandinávskych štátov vypracovala v súvislosti s Konferenciou o klimatických zmenách v Kodani sériu dokumentov, prístupných na <http://www.gronkirke.dk/index.php?id=284>.

KATECHÉZA, KŇAZSKÁ FORMÁCIA, PASTORÁCIA, CIRKEVNÁ ADMINISITRATÍVA

BK Rakúska publikovala *Rahmenordnung für die Ausbildung der Priester (Ratio nationalis institutio- nis sacerdotalis)*. Podrobnejšie informácie sa uvádzajú v Bulletinu Rakúskej BK č. 48 v nemčine: <http://www.bischofskonferenz.at/content/site/publikationen/amt-sblatt/index.html>.

BK Rakúska zároveň publikovala dokument *Ethik- richtlinien für die Veranlagung von kirchlichen Finanz- mitteln (Etické smernice v súvislosti s nakladaním s cirkevnými finančnými prostriedkami)*:

<http://www.bischofskonferenz.at/content/site/dokumente/behelfehandreichungen/index.html>.

BK Belgicka vydala vyhlásenie v rámci roka zasväteného Vyznaniu viery – Krédu vo fr., holand., a nem. jazyku:

<http://www.licap.be/nl/catalogus/detail/29114/la-belle-profession-de-foi.-le-credo/all/0>

BK Belgicka – Interdiecézna komisia pre katechézu vydala dokument *Guide pour la Profession de Foi (Sprievodca pre Vyznanie viery)* v edícii Licap vo fr. a holand. jazyku. Cieľom publikácie je umožniť lepšie pochopiť štruktúru a obsah Kréda.

<http://www.licap.be/nl/catalogus/detail/29245/guide-pour-la-profession-de-foi/all/0>

BK Nemecka publikovala niekoľko odborných a pastoračných dokumentov:

Cirkevné pohrebné obrady – pastoračné vovedenie (porov. NOTITIAE 1/2010):

http://www.dbk.de/fileadmin/redaktion/veroeffentlichungen/arbeitshilfen/AH_232.pdf

Budúce angažovanie sa Cirkvi v Nemecku pre Cirkev vo svete – odborná štúdia nemeckých diecéz.

http://www.dbk.de/fileadmin/redaktion/veroeffentlichungen/arbeitshilfen/AH_235.pdf

Z lásky ohlasovať Krista – dokument o sprevádzaní katechumenov z moslimského prostredia. (porov. NOTITIAE 02/2010)

http://www.dbk.de/fileadmin/redaktion/veroeffentlichungen/arbeitshilfen/AH_236.pdf

BK Maďarska vydala obežník na tému *Ochrana katolíckej viery pred silnejúcim duchom novopohanstva* (20.9.2009).

O NEDELI

BK Nemecka publikovala pastoračnú príručku pre slávenie *Nedele rodiny v Nemecku: Liebe miteinander leben – Beieinander bleiben* (17.1.2010).

RÔZNE

BK Nemecka – *Auf dem Weg aus der Krise (Na ceste z krízy: poznámky a usmernenia)* je názov dokumentu zameraného na aktuálnu ekonomickú a finančnú krízu, ktorý vydala Komisia pre spoločenské a sociálne otázky.

http://www.dbk.de/fileadmin/redaktion/veroeffentlichungen/kommissionen/ko_30.pdf

BK Švajčiarska vydala usmernenia v troch národných jazykoch o tom, čo robiť v prípade šírenia pandémie prasacej chrípky (25. 9. 2009).

Sekretariát **BK Švajčiarska** vyzval zodpovedné osoby vo farnostiach, aby preverili pôvod farských nákupov (sviečky, svetlá), ktoré majú byť v súlade so sociálnou náukou Cirkvi (v prípade výrobného materiálu, pracovných podmienok, spravodlivej pláce). Zároveň žiada, aby sa neusilovali o nižšie ceny, čo je často z pohľadu sociálnej etiky problematické (15. 10. 2009).

Pracovná skupina „Ázijské a africké náboženstvá“

BK Švajčiarska vydala krátky prehľad o budhizme vo Švajčiarsku.

BK Maďarska vydala vyhlásenie na tému ochrany bezbranných obetí zadĺženia (2. 9. 2009).

BK Malty v súvislosti s diskusiou v parlamente o Regulácii hazardných hier a lotérií (Gaming and Lottery Regulations) vydala Vyhlásenie, v ktorom varovala pred závislosťou na hrách (gambling), vrátane online hier, ktorá neustále vzrastá. Biskupi zdôraznili, že uvedená závislosť zraňuje dôstojnosť ľudskej osoby. Gambling a lotérie sa nemôžu považovať iba za ekonomický faktor, ale je potrebné brať do úvahy aj spoločné dobro spoločnosti. Dobrý demokratický zákon sa nemôže obmedzovať len na aspekt ekonomického úžitku, ale musí zároveň ochraňovať slabých a tých, ktorí sa ľahko môžu stať obeťami gamblerstva, a to so všetkými dôsledkami pre jednotlivcov a pre ich rodiny. Biskupi vyzvali poslancov, aby zákon nielen umiestnili do zdravého morálneho a legislatívneho rámca, ale aby zabezpečili pomoc a zdravotnú starostlivosť pre tých, u ktorých sa prejavila závislosť na hazardných hrách.

LC v závere prinášajú posolstvo: *Európa – odvahu! Po 20 rokoch od pádu Berlínskeho múru objav nový zápal, nádej pre ohlasovanie!*, prijaté počas pléna CCEE v Paríži (1.- 4.10.2009); článok generálneho sekretára COMECE, dp. Piotra Mazurkiewicza – *DIALÓG: CIRKEV A EURÓPSKA ÚNIA: čl. 17 Lisabonskej zmluvy a informáciu o VIII. európskom kongrese CCEE o migrácii v Malage v Španielsku* (27. 4. – 1. 5. 2010); správy z COMECE (*Commission of the Bishops' Conferences of the European Community*) zamerané na bioetiku, sociálne veci a migráciu, ako aj avíza na niektoré podujatia Rady Európy, zaujímavé z pohľadu Cirkvi.

LC č. 2/2009 sú prístupné aj na: <http://www.ccee.ch/ressourcen/download/20100212095917.pdf>. -sg-

Nemecká biskupská konferencia

Stavba mešít v Nemecku

Orientačná pomôcka nemeckých biskupov, dokument č.88

25. septembra 2008 predstavila Nemecká BK vyhlásenie pod názvom *Stavba mešít v Nemecku*, v ktorom sa biskupi vyjadrujú tak za jednoznačné uznávanie náboženskej slobody, čo zahŕňa stavbu primeraných miest na modlitbu, ako aj za potrebu zohľadniť pri rozhodovaní o stavbe mešity sociálne, demografické a urbanistické aspekty. Biskupi hovoria „áno“ náboženskej slobode a „nie“ takému vytváraniu verejného priestoru, ktoré by zvýhodňovalo paralelné spoločnosti v nemeckých mestách. Pripomínajú, že týmto krokom uznania práv moslimov v Nemecku zároveň podporujú úctu a ochranu práv na náboženskú slobodu kresťanov v islamských krajinách. Biskupi sa tiež obracajú na moslimov žijúcich v NSR, aby sa zasad-

zovali za náboženskú slobodu v islamských krajinách a nabádajú moslimské združenia v Nemecku k väčšej otvorenosti voči spoločnosti. Biskupi Nemecka podporujú dobré vzťahy k moslimom a spoločné snahy o blaho krajiny. Ako uvádzajú, právo na výstavbu mešity zahŕňa v niektorých prípadoch tiež právo na kritiku, v demokratickej spoločnosti je teda možné viesť debaty o stavbe mešít. Nemecká BK však odsudzuje akékoľvek spolitizovanie občianskych snáh, problémov a obáv. Biskupi preto zdôrazňujú nevyhnutnosť diskusie o problémoch spojených so stavbou konkrétnej mešity aj v budúcnosti, o čom svedčia aj dobré skúsenosti spolupráce moslimských združení a cirkevných spoločenstiev. -lh-

ZAHRANIČNÉ PERIODIKÁ

Odborný časopis a úradný orgán rím-kat. biskupstiev Švajčiarska

Minarety

Schweizerische Kirchen-Zeitung, N. 5/2010

Nosnou témou piateho čísla týždenníka švajčiarskych rím.-kat. biskupstiev Basel, Chur, St. Gallen, Lausanne-Genf-Freiburg a Sitten pre úradné záležitosti, oblasť teológie a pastorácie je otázka minaretov. Už v úvodnom príspevku autor zhŕňa doposiaľ zverejnené informácie dotýkajúce sa občianskej iniciatívy proti stavbe minaretov vo Švajčiarsku, ktorá viedla k novembrovému referendu. Zároveň poukazuje aj na verejný postoj Švajčiarskej BK a jej vtedajšieho predsedu, bazilejského biskupa Dr. K. Kocha, ktorý sa tejto problematike venuje v rozsiahlom článku. V ňom sa vracia k novembrovému referendu, analyzuje jeho výsledky, ako aj záporný postoj biskupov k tejto iniciatíve. Upozorňuje na rozdiel medzi islamom a islamizmom a pripomína koncilový dokument *Nostra aetate*. Zaujímavý je fakt, že iniciatíva proti minaretom mala úspech práve v kantónoch s vysokým počtom katolíkov. V druhej časti článku sa Mons.

Koch zaoberá pozadím problému a s ním súvisiacimi otázkami. Vyjadruje rovnako obavu biskupov zo zosilnenia prenasledovania kresťanov v islamských krajinách a otvorene upozorňuje na to, že kresťania žijú v novopohanskom svete, v ktorom sú dogmatizované nové európske hodnoty. Ďalej cituje filozofa H. Jonasa, ktorý problém súčasnej doby vidí v zničení posvätného. Biskup Koch zdôrazňuje potrebu analýzy referenda, veľkú pozornosť venuje rozlíšeniu náboženstva ako čohosi veľmi osobného, a náboženstva ako „súkromnej záležitosti“ každého občana. Táto súkromná stránka náboženstva je tak opozitom k náboženstvu ako štátnej záležitosti, nejde tu však o súkromnú záležitosť verzus verejnú. Podľa biskupa je potrebné uvedomiť si rozdielnosť kultúr v islame a kresťanstve a dôležitosť tolerancie pre medzináboženský dialóg a spolužitie kresťanov a moslimov.

-lh-

Kresťan v súčasnosti

Christ in der Gegenwart

Týždenník, Nemecko, N. 10/2010

Desiate číslo týždenníka prináša článok Poľsko-ruské zmierenie v Katyni. Autor píše o prekvapujúcom obrate zo strany Ruska, keď ruský premiér Putin pozval svojho poľského kolegu, aby si spoločne pripomenuli sovietsky vojnový masaker. Katyň totiž v minulosti nenavštívil nijaký vysoký ruský politik. Vlády oboch krajín však už v minulosti vytvorili pracovnú skupinu zaoberajúcu sa historickými otázkami masakru a za vyhlásenie o zmierení s ruskou pravoslávnu cirkvou sa minulý rok vyslovili aj poľskí biskupi. Tá na druhej strane vybuodovala na pamiatku obetí kaplnku, v ktorej visí kópia „Čiernej Madony“ z Čenstochovej,

ktorú v poľskom pútnickom mieste vyzdvihla delegácia moskovského patriarchátu. Dialóg medzi ruskou pravoslávnu cirkvou a Katolíckou cirkvou v Poľsku pokračuje aj počas tohto roku. Metropolita Hilarion sa pre poľskú tlač vyjadril o potrebe hľadať to, čo spája, a nie to, čo rozdeľuje. Arcibiskup Muszyński pripomenul, že obe cirkvi podnikli prvý významný krok a dôležité bude otvoriť sa teologickému dialógu. Pre Vatikánsky rozhlas pripomenul, že spojením je viera v Ježiša Krista, ale to, čo chýba, je zmierenie oboch národov, na ktorých strane však zreteľne cítiť vôľu k tomuto kroku.

-lh-

Ak máte záujem o celé znenie textov obráťte sa na Mgr. Ľubicu Hricovú, adresa: hricova@kbs.sk

Informačný list zhotovili: ThLic. Anton Ziolkovský, PhD., Ing. Mgr. Mária Spišiaková, Mgr. Ľubica Hricová,
Mgr. Stanislav Gábor, Mária Fábryová, grafika: Jolana Šinajová